

Sivistyslautakunnan vuoden 2026 ensimmäinen osavuosikatsaus

Olennaiset tapahtumat toiminnassa

Palvelutarpeen kasvu on ollut osittain alueellista. Yksityisessä varhaiskasvatuksessa lapsimäärä kasvoi alkuvuoden aikana n. 4 %, johtuen uuden Hiltulanlahden yksikön avautumisesta vuoden alusta. Vastaavasti kunnallisessa varhaiskasvatuksessa lapsimäärä oli alkuvuonna -2,3 % viime vuotta pienempi. Varhaiskasvatuksessa maahanmuuttajien määrä kasvaa edelleen, nyt osuus on 12 %. Palvelut tarjotaan kaikille inklusiivisesti ja ne pitävät sisällään tarvittavat tukitoimet sekä tulkkauspalvelut. Täyttöaste on alkuvuoden osalta 91 %.

Kaarenhovin hankesuunnitelmaa on valmisteltu ja se on tulossa päätöksen tekoon kevään aikana. Inkilänmäen päiväkodin ja kettulanlahden esiopetustilojen tarveselvitystä on jatkettu. Saarikellon rakentaminen etenee aikataulun mukaisesti vuoden loppuun mennessä. Hiltulanlahden kolmosalueelle rakentuvan Peukaloisen päiväkodin suunnittelu ja toteuttaminen etenevät suunnitelmien mukaisesti.

Kevään 2026 aikana tutkitaan asiakastietojärjestelmä Edlevon vaihtamista toiseen järjestelmään.

Esiopetussuunnitelma ja varhaiskasvatussuunnitelma päivitystyö on käynnissä. Alkuvuodesta on valmisteltu oppimisen tuen uudistukseen liittyvää varhennettua oppivelvollisuutta ja sen käyttöönottoa 1.8.2026 alkaen. 3+1 mallia on analysoitu ja toimintamallia kehitetään uutta toimintavuotta varten.

Kuopion varhaiskasvatuksen kolmivuotisena pedagogisena painopistealueena on oppimisympäristöjen kehittäminen. Ensimmäisenä toimintavuonna 2025-2026 varhaiskasvatuksessa on keskitytty erityisesti kielitietoiseen pedagogiikkaan teemalla "Me sanojen ja laulujen maailmassa". Tavoitteena on lisätä iloa varhaiskasvatukseen sekä loruja, lauluja ja satuja lapsen jokaiseen päivään.

Varhaiskasvatuksen osaaja- ja henkilöstöpula näkyy erityisesti opettajien ja sosionomien rekrytoinneissa, minkä lisäksi sijaisia on vaikea saada eri tehtäviin. Rekrytoinneissa otetaan huomioon vuonna 2030 voimaantuleva henkilöstörakennemuutos. Yhteistyötä oppilaitosten kanssa kehitetään edelleen, jotta löydetäisiin monimuotoisia ratkaisuja henkilöstön täydennys- ja jatkokoulutautumiseen mm. lastenhoitajasta varhaiskasvatuksen sosionomiksi ja opettajaksi. Kevään ensimmäisessä rekrytoinnissa avoimista varhaiskasvatuksen opettajan paikoista saatiin täytettyä 33 % ja varhaiskasvatuksen sosionomin paikoista 28 %.

Palveluverkostosuunnitelmasta saatiin päätös alkuvuoden aikana. Valmistellaan toteutusaikataulua ja suunnitelman toimeenpanoa.

Vuoden alusta aloitti pedagoginen suunnittelija, joka tuli vapautuneen henkilöstöresurssin tilalle. Erilaisten koulutuksellisten ja tukea tarjoavien toimintamuotojen (mm. TUVa, aikuisten perusopetus, perusopetukseen valmistava ja S2) uudelleentarkastelu on aloitettu. Oppimisen tuen lainsäädännön uudistamisen myötä lähikoulujen tarjoamaa tukea vahvistettiin perusopetuksessa. Henkilöstömäärää lisättiin ja keskitettyä erityisluokkaopetusta purettiin lähikouluille. Erityisopettajien rekrytointiprosessi on käynnissä.

Alkuvuodesta kauppakeskus Apajaan avautui nuorisotila, jonka vuokra rahoitetaan testamenttivaroin. Nuorten kohtaamisten määrä on neliömäärään nähden kaikista tehokkainta. Viimeisimmän kuukauden aikana kävijöitä oli 997. Apajan tila on tällä hetkellä ylivoimaisesti suosituin tila nuorisolle, sillä kävijöitä tulee ympäri kaupunkia.

Etsivää nuorisotyötä on kohdennettu enemmän varhaisempaan vaiheeseen, minkä johdosta pudokas ilmoituksia tulee entistä vähemmän. Wörtti hankkeen myötä, tämä toiminta on vakiintunut Sakkyn tiloihin Savilahteen.

Lukiokoulutuksessa on alkuvuonna valmisteltu ja testattu uuden valtakunnallisen Abittiz:n käyttöönottoa. Lukiokoulutuksen palveluverkkotyötä on esitelty kaupunginhallitukselle ja suunniteltu sen etenemistä. Erityisopetuksen päätösprosessia on kehitetty. Kuopion kaupungin perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa on otettu käyttöön Digi- ja väestötietoviraston (DVV) rajapinta, jonka avulla oppilaiden, opiskelijoiden ja huoltajien henkilötiedot päivittyvät Wilmaan automaattisesti ja turvallisesti virallisesta väestötietojärjestelmästä. Tämä vähentää manuaalista tietojen päivittämistä ja varmistaa, että koululla on aina käytössään ajantasaiset tiedot. Työelämä- ja korkeakouluviikon (TYKO) valmistelu on käynnissä.

Kansalaisopiston kevätlukukausi alkoi viime vuoden tapaan aktiivisesti. Tammi-maaliskuussa alkoi noin 900 kurssia, joilla opiskelijoita 200 enemmän kuin edellisenä vuonna. Aikuisten perusopetuksen (Aipe) tarve heijastuu edelleen maahanmuuton määrästä. Kestävän kehityksen sertifikaattityö on aloitettu yhteistyössä Okka-säätiön kanssa. Seuraavan lukuvuoden kurssisuunnittelu on käynnistynyt.

Riskit talouden toteutumiselle

Vuonna 2026 henkilöstökuluissa on mukana lomapalkkavaraukset kuukausittain, mikä puuttuu edellisen vuoden vertailuluvuista. Siksi muutos prosentti on edellistä vuotta suurempi.

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen talousarvioissa oli palveluverkkosäästöjä, jotka eivät toteudu kaikilta osin vuoden 2026 aikana. Näihin haetaan lisämäärärahaa talousarvioon toteutumattomien osalta. Lisäksi kotikuntakorvausten ennakoitua suurempaan määrään haetaan myös lisämäärärahaa.

Ensimmäisessä osavuosisikauksessa ei ole havaittavissa muita olennaisia poikkeamia talousarvioon.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiselle

Lainmukaisen ja laadukkaan varhaiskasvatuksen toteutumiselle on luo haasteen kelpoisen henkilöstön rekrytointiongelmat. Kelpoisten erityisopettajien rekrytoinnissa on haasteita, sillä kaikki kunnat hakevat tällä hetkellä henkilöstöä oppimisen tuen muutoksesta ja lisärahoituksen vuoksi.

Tuloslaskelmat

Sivistyslautakunnan alaiset palvelut (1 000 €)	Toteuma 1-3 2026	Toteuma 1-3 2025	Muutos	%	TA 2026	Ennuste	Muutos €	%
Myyntituotot	1 473	1 182	291	25 %	5 336	6 139	803	
Maksutuotot	1 722	1 644	78	5 %	5 528	5 559	31	1 %
Tuet ja avustukset	1 996	2 391	-396	-17 %	3 779	3 108	-671	
Vuokratuotot	107	116	-9	-8 %	494	466	-28	-6 %
Muut toimintatuotot	24	92	-68	-74 %	32	37	5	
TOIMINTATUOTOT YHT	5 322	5 426	-104	-2 %	15 169	15 309	140	1 %
Henk.kulut (sis. lomapalkkavelkakirj.)	-39 164	-35 012	-4 152	12 %	-149 797	-149 937	-140	0 %
Palvelujen ostot	-13 494	-12 945	-549	4 %	-53 598	-53 598		
Tarvikkeet	-530	-437	-93	21 %	-4 591	-4 591		
Avustukset	-882	-859	-22	3 %	-4 022	-4 022		
Vuokrat	-15 916	-15 505	-411	3 %	-61 334	-61 334		
Muut toimintakulut	-44	-18	-25	139 %	-173	-173		
TOIMINTAKULUT YHT	-70 030	-64 776	-5 253	8 %	-273 515	-273 655	-140	0 %
TOIMINTAKATE	-64 707	-59 350	-5 357	9 %	-258 346	-258 346	0,0	0 %

HUOM! yllä oleva tuloslaskelma sisältää kuukausittaiset lomapalkkavelkakirjaukset, joita ei ole kirjattu viime vuonna vastaavana aikana. Siksi henkilöstökulut kasvavat edelliseen vuoteen verrattuna 11,9 %. Alapuolella olevat tuloslaskelmat eivät sisällä lomapalkkavelkakirjausta, joten kulut ovat vertailukelpoiset edelliseen vuoteen verrattuna.

Sivistyslautakunnan alaiset palvelut (1 000 €)	Toteuma 1-3 2026	Toteuma 1-3 2025	Muutos	%	TA 2026	Ennuste	Muutos €	%
Myyntituotot	1 473	1 182	291	25 %	5 336	6 139	803	
Maksutuotot	1 722	1 644	78	5 %	5 528	5 559	31	1 %
Tuet ja avustukset	1 996	2 391	-396	-17 %	3 779	3 108	-671	
Vuokratuotot	107	116	-9	-8 %	494	466	-28	-6 %
Muut toimintatuotot	24	92	-68	-74 %	32	37	5	
TOIMINTATUOTOT YHT	5 322	5 426	-104	-2 %	15 169	15 309	140	1 %
Henkilöstökulut	-36 308	-35 012	-1 297	4 %	-149 797	-149 937	-140	0 %
Palvelujen ostot	-13 494	-12 945	-549	4 %	-53 598	-53 598		
Tarvikkeet	-530	-437	-93	21 %	-4 591	-4 591		
Avustukset	-882	-859	-22	3 %	-4 022	-4 022		
Vuokrat	-15 916	-15 505	-411	3 %	-61 334	-61 334		
Muut toimintakulut	-44	-18	-25	139 %	-173	-173		
TOIMINTAKULUT YHT	-67 174	-64 776	-2 397	4 %	-273 515	-273 655	-140	0 %
TOIMINTAKATE	-61 852	-59 350	-2 501	4 %	-258 346	-258 346	0,0	0 %

Varhaiskasvatus (1 000 €)	Toteuma 1-3 2026	Toteuma 1-3 2025	Muutos	%
Myyntituotot	128	142	-14	-10 %
Maksutuotot	938	928	9	1 %
Tuet ja avustukset	277		277	
Vuokratuotot				-46 %
Muut toimintatuotot		4	-4	-96 %
TOIMINTATUOTOT YHT	1 342	1 075	268	25 %
Henkilöstökulut	-13 218	-12 690	-528	4 %
Palvelujen ostot	-7 128	-6 788	-340	5 %
Tarvikkeet	-95	-74	-21	29 %
Avustukset	-826	-804	-21	3 %
Vuokrat	-4 541	-4 263	-278	7 %
Muut toimintakulut	1	-2	2	-144 %
TOIMINTAKULUT YHT	-25 807	-24 620	-1 187	5 %

TA 2026	Ennuste	Muutos €	%
205	450	245	
3 346	3 300	-46	-1 %
554	350	-204	
	5	5	
4 105	4 105		0 %
-53 255	-53 255		0 %
-27 999	-27 999		
-509	-509		
-3 700	-3 700		
-16 289	-16 289		
-32	-32		
-101 784	-101 784	0,0	0 %

TOIMINTAKATE	-24 464	-23 545	-919	4 %
---------------------	----------------	----------------	-------------	------------

-97 679	-97 679	0,0	0 %
----------------	----------------	------------	------------

Perusopetus ja iltapäivätoiminta (1 000 €)	Toteuma 1-3 2026	Toteuma 1-3 2025	Muutos	%
Myyntituotot	1 211	886	324	37 %
Maksutuotot	125	100	25	25 %
Tuet ja avustukset	1 191	1 663	-473	-28 %
Vuokratuotot	87	96	-9	-10 %
Muut toimintatuotot	6	36	-30	-84 %
TOIMINTATUOTOT YHT	2 619	2 782	-163	-6 %
Henkilöstökulut	-17 675	-17 057	-619	4 %
Palvelujen ostot	-5 608	-5 401	-207	4 %
Tarvikkeet	-190	-174	-16	9 %
Avustukset	-50	-50	0	0 %
Vuokrat	-9 042	-8 940	-102	1 %
Muut toimintakulut	-9	-5	-4	88 %
TOIMINTAKULUT YHT	-32 575	-31 627	-948	3 %

TA 2026	Ennuste	Muutos €	%
3 955	4 400	445	
400	450	50	13 %
2 167	1 700	-467	
367	339	-28	-8 %
12	12		
6 901	6 901	0,0	0 %
-73 970	-73 970		0 %
-22 509	-22 509		
-2 498	-2 498		
-100	-100		
-35 763	-35 763		
-20	-20		
-134 860	-134 860	0,0	0 %

TOIMINTAKATE	-29 956	-28 845	-1 111	4 %
---------------------	----------------	----------------	---------------	------------

-127 959	-127 959	0,0	0 %
-----------------	-----------------	------------	------------

Nuorisopalvelut (1 000 €)	Toteuma 1-3 2026	Toteuma 1-3 2025	Muutos	%
Myyntituotot	24	32	-8	-24 %
Maksutuotot	7	8	-1	-11 %
Tuet ja avustukset	59	303	-243	-80 %
Vuokratuotot	2	4	-2	-54 %
Muut toimintatuotot	18	48	-30	-62 %
TOIMINTATUOTOT YHT	110	393	-283	-72 %
Henkilöstökulut	-625	-589	-36	6 %
Palvelujen ostot	-67	-88	21	-24 %
Tarvikkeet	-27	-20	-7	36 %
Avustukset	-6	-5	-1	22 %
Vuokrat	-457	-445	-12	3 %
Muut toimintakulut	-4	-2	-2	144 %
TOIMINTAKULUT YHT	-1 186	-1 150	-37	3 %

TA 2026	Ennuste	Muutos €	%
55	55		
42	42		0 %
255	255		
12	12		0 %
12	12		
376	376	0,0	0 %
-2 513	-2 513		0 %
-407	-407		
-95	-95		
-1 796	-1 796		
-15	-15		
-4 826	-4 826	0,0	0 %

TOIMINTAKATE	-1 076	-756	-320	42 %
---------------------	---------------	-------------	-------------	-------------

-4 450	-4 450	0,0	0 %
---------------	---------------	------------	------------

Lukio ja urheiluakatemia (1 000 €)	Toteuma 1-3 2026	Toteuma 1-3 2025	Muutos	%
Myyntituotot	73	82	-9	-11 %
Maksutuotot	3	1	2	152 %
Tuet ja avustukset	342	343	-1	0 %
Vuokratuotot	17	7	10	141 %
Muut toimintatuotot	1	5	-4	-89 %
TOIMINTATUOTOT YHT	435	439	-3	-1 %
Henkilöstökulut	-3 785	-3 716	-69	2 %
Palvelujen ostot	-634	-624	-10	2 %
Tarvikkeet	-192	-140	-53	38 %
Avustukset				
Vuokrat	-1 586	-1 574	-12	1 %
Muut toimintakulut	-17	-6	-11	167 %
TOIMINTAKULUT YHT	-6 215	-6 060	-155	3 %
TOIMINTAKATE	-5 780	-5 622	-158	3 %

TA 2026	Ennuste	Muutos €	%
287	400	113	
510	537	27	5 %
790	790		
48	48		0 %
8	8		
1 643	1 783	140	9 %
-15 927	-16 067	-140	1 %
-2 405	-2 405		
-1 375	-1 375		
-6 274	-6 274		
-83	-83		
-26 064	-26 204	-140	1 %
-24 421	-24 421	0,0	0 %

Kansalaisopisto (1 000 €)	Toteuma 1-3 2026	Toteuma 1-3 2025	Muutos	%
Myyntituotot	37	39	-2	-5 %
Maksutuotot	650	607	43	7 %
Tuet ja avustukset	127	82	45	55 %
Vuokratuotot	1	9	-8	-87 %
Muut toimintatuotot				
TOIMINTATUOTOT YHT	815	737	78	11 %
Henkilöstökulut	-1 004	-960	-45	5 %
Palvelujen ostot	-57	-43	-13	30 %
Tarvikkeet	-26	-30	4	-14 %
Avustukset				
Vuokrat	-290	-283	-7	3 %
Muut toimintakulut	-14	-4	-10	278 %
TOIMINTAKULUT YHT	-1 391	-1 320	-71	5 %
TOIMINTAKATE	-575	-583	7	-1 %

TA 2026	Ennuste	Muutos €	%
834	834		
1 230	1 230		0 %
13	13		
67	67		0 %
2 144	2 144		0 %
-4 131	-4 131		0 %
-278	-278		
-114	-114		
-222	-222		
-1 212	-1 212		
-23	-23		
-5 980	-5 980		0 %
-3 836	-3 836	0,0	0 %

Tunnusluvut

Suorituskykymittarit

Mittari	TP 2024	TP 2025	Tavoite 2026	31.3.2026
Päiväkotien täyttöaste / haja-asutusalue (%) 🌟	95	90	96	91
Päiväkotien täyttöaste / taajama-alue (%) 🌟	96	91	99	92

Taloudellisuusmittarit

Mittari	TP 2024	TP 2025	Tavoite 2026	31.3.2026
Varhaiskasvatuksen toimintamenot 0–6-vuotiasta lasta kohden (€) 🌟	13 645	13 572	13 585	3 662

Vaikuttavuusmittarit

Mittari	TP 2024	TP 2025	Tavoite 2026	31.3.2026
Varhaiskasvatukseen osallistuminen 0–6-vuotiaista (%) 	78,2	77,2	82,0	77,4

Lautakuntaan nähden sitovat mittarit

Mittari	TP 2024	TP 2025	Tavoite 2026	31.3.2026
Päivähoidon tilojen määrä (m ²)	51 165	53 130	52 100	53 130
Päivähoidon tilojen määrä (m ² / lapsi)	12	12	12	13
Kunnallisessa päiväkotihoidossa olevien lasten määrä	4 265	4 256	4 400	4 245
Yksityisessä päiväkotihoidossa olevien lasten määrä	1 301	1 297	1 300	1 348
Kunnallisessa perhepäivähoidossa olevien lasten määrä	174	146	150	131
Yksityisessä perhepäivähoidossa olevien lasten määrä	40	35	40	36
Hoidossa olevien lasten määrä yhteensä	5 780	5 734	5 890	5 760
Kotihoidon ja yksityisen hoidon tuki Kelalle (lasten määrä)	1 000	961	900	966

Opetus- ja nuorisopalvelut

Mittari	TP 2024	TP 2025	Tavoite 2026	31.3.2026
Perusopetuksen toimintamenot euroa per 7–15-vuotias lapsi (€) 	11 169	11 423	12 221	2 997
Kansalaisopiston nettokustannus €/opetustunti (€) 	80,6	75,8	85,23	40,54

Lautakuntaan nähden sitovat mittarit

Perusopetus

Mittari	TP 2024	TP 2025	Tavoite 2026	31.3.2026
Oppilasmäärä 20.9.	11 065	10 905	10 905	10 905
Luokkamuotoisen erityisopetuksen oppilaiden osuus koko oppilasmäärästä (%)	4,9	5,0	4,9	5,0
Opetusryhmän keskikoko 1 - 6 luokilla	17,5	17,7	17,5	17,7
Opetusryhmän keskikoko 7 - 9 luokilla	18,8	19,9	18,9	19,9
Vuosiviikkotunnit / oppilas	1,81	1,81	1,81	1,81
Tilojen määrä (m ² / oppilas)	13	13	13	13

Lautakuntaan nähden sitovista mittareista luokkamuotoinen erityisopetus, opetusryhmien keskikoot ja vuosiviikkotunnit saadaan kouluikkunasta. Kouluikkunasta saatavat pohjatiedot ovat jo julkistettaessa vanhentuneita. Lisäksi niistä on löytynyt edellisten vuosien tiedoista virheitä, jotka ovat vaikuttaneet lautakunnan talouslukuihin. Virheitä ei voi korjata takautuvasti, tunnusluvut ja mittarit ovat välttämättömästi päivittää tämän päivän tarkeisiin ja strategiaan vastaaviksi. Päivitystyö tehdään vuoden 2026 aikana ohjelmatyön ohessa.

Nuorisopalvelut

Mittari	TP 2024	TP 2025	Tavoite 2026	31.3.2026
Nuorisopalveluiden asiakaskäynnit (kpl)	136 736	136 585	200 000	39 635
Suunnitelmallisesti tuettujen nuorten määrä	465	423	500	235
Nuorisopalveluiden bruttokustannus (€ / asiakaskäynti)	24	34	24	32
Nuorisopalveluiden tilojen määrä (m ²)	7 376	7 376	7 376	7 465
Nuorisotyö kouluissa (kohtaamiset)			100 000	9 402
Muulla kohdatut nuoret			100 000	1 174

Lukiokoulutus

Mittari	TP 2024	TP 2025	Tavoite 2026	31.3.2026
Valtionosuuteen oikeuttava painotettu opiskelijamäärä	2 591	2 868	2 600	2 675
Kahden tutkinnon koulutuksen opiskelijamäärä	350	365	350	307
Peruskoulun päättäneiden lukiokoulutukseen hakevien määrä (%)	78	79	76	79
Peruskoulun päättäneiden lukiokoulutukseen päässeiden määrä (%)	68	62	70	62
Vieraskuntalaisten osuus lukion aloittaneista (%)	22	20	20	20
Ensisijaisten hakijoiden määrä / lukion aloituspaikat (%)	100	125	105	125
Päivälukion kaikkien kurssien lukumäärä (kpl)	2 391	2 393	2 300	2 393
Bruttokustannus € / opiskelija, kaikki vuosikurssit	9 778	8 700	9 696	2 349
Lukioiden tilojen määrä (m ²)	23 105	23 105	23 105	23 105
Tilojen määrä (m ² / opiskelija)	9	8	9	9

Kansalaisopisto

Mittari	TP 2024	TP 2025	Tavoite 2026	31.3.2026
Kansalaisopiston opiskelijamäärä (brutto)	23 498	24 608	24 000	10 873
Kansalaisopiston opetustuntien lukumäärä	43 212	44 641	43 600	15 435
Kansalaisopistojen tilojen määrä (m ²)	3 965	3 965	3 965	3 965
Kurssien määrä	1 838	1 925	2 140	876
Bruttokustannus € / opiskelija (brutto)	239	231	249	133